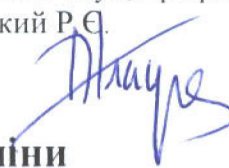

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Хімічний факультет
Кафедра неорганічної хімії

Затверджено

На засіданні кафедри неорганічної
хімії
хімічного факультету
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 1/8 від 29 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри
академік НАН України,
доктор хімічних наук, професор
Гладишевський Р.Є.

Силабус навчальної дисципліни
“ МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ХІМІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ”,
що викладається в межах ОПП підготовки магістра
(другого (магістерського) рівня вищої освіти)
для здобувачів за спеціальністю 102 Хімія

Львів 2022 р.

Назва дисципліни	Методика викладання хімії
Адреса викладання дисципліни	Львівський національний факультет імені Івана Франка, хімічний факультет, вул. Кирила і Мефодія 6, м. Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Хімічний факультет, кафедра неорганічної хімії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	10 Природничі науки 102 Хімія
Викладачі дисципліни	доц. Павлюк О.В.
Контактна інформація викладачів	Телефон (робочий): (032) 239-45-06 Телефон (мобільний):(067) 765-20-12 Електронна пошта: oleksiy.pavlyuk@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації на платформі Microsoft Teams. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту.
Сторінка курсу	https://chem.lnu.edu.ua/employee/pavlyuk-oleksiy-viktorovych
Інформація про дисципліну	Дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам необхідні знання, що дозволять проводити уроки та позаурочні заходи в межах шкільного курсу хімії, ознайомити з теорією і практикою діяльності вчителя, особливостями використання сучасних педагогічних технологій і інформаційних засобів навчання.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна “Методика викладання хімії” пропонується в рамках циклу професійної підготовки бакалаврів за освітньою програмою спеціальності 102 (Хімія) на третьому році навчання. Вона забезпечує формування у студентів науково-дослідницької професійноорієнтованої компетентності та спрямована на вивчення теоретичних та практичних питань методики викладання хімії, з метою оволодіння методами роботи в закладах загальної середньої освіти.
Мета та цілі дисципліни	Метою викладання дисципліни “Методика викладання хімії” є ознайомлення студентів із основними аспектами викладання шкільного курсу хімії, сформування вмінь та навичок без яких неможлива робота вчителя-предметника. Основними завданнями вивчення дисципліни “Методика викладання хімії” є формування уявлення про систему методичних понять, зміст та побудову курсу хімії середньої школи, висвітлення міжпредметних зв'язки, розвинення теоретичних уявлень та практичних навичок викладання.
Література для вивчення дисципліни	Базова 1. Грабовий А. К. Шкільний курс хімії та методика його викладання: Навч. посіб. / А. К. Грабовий. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2005. – 474 с. 2. Методика викладання шкільного курсу хімії / За ред. Н. М. Буринської. – К.: Освіта, 1991.– 350 с. 3. Буринська Н. М. Методика викладання хімії. – К.: Вища шк., 1987.– 225 с. 4. Полосин В. С., Прокопенко В. Г. Практикум по методике преподавания химии. М.: Просвещение, 1989. 224 с. 5. Буринська Н. М. Викладання хімії у 8-9 класах загальноосвітньої школи. – К.: Перун, 2000. – 144 с. 6. Буринська Н.М., Величко Л. П., Викладання хімії у 10-11 класах загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: "Перун" 2002, 240 с.

7. Попель П.П. Хімія – учителю. 7 – 8 класи. Навч.-метод. посіб. / П.П. Попель. – К. : ВЦ “Академія,” 2009. – 168 с
8. Попель П.П. Хімія – учителю. 9 – 10 класи. Навч.-метод. посіб. / П.П. Попель. – К. : ВЦ “Академія,” 2010. – 144 с.
9. Шпирка З.М. Методика викладання хімії. Практикум / З.М. Шпирка. – Львів : Видавн. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – 190 с.
10. Павлюк О.В. Розрахункові задачі в шкільному курсі хімії / О.В. Павлюк, Н.М. Муць, О.І. Заремба. – Львів : Видавн. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 75 с.

Допоміжна

1. Попель П. П., Крикля Л. С. Хімія : 7 клас – К. : Академія, 2020. - 216 с.
2. Попель П. П., Крикля Л. С. Хімія 8. – К.: “Академія”, 2021. – 231 с.
3. Попель П. П., Крикля Л.С. Хімія 9. – К.: “Академія”, 2017.– 240 с.
4. Лашевська Г.А. Хімія. 9 клас – К.: Генеза, 2009. – 280 с.
5. Попель П.П., Крикля Л.С. Хімія. 9 клас. –К.: Академія, 2009. – 232 с.
6. Попель П.П., Крикля Л.С. Хімія. 10 клас. –К.: Академія, 2018. – 255 с.
7. Ярошенко О.Г. Хімія. 11 клас. – К. : Грамота, 2011. – 232 с.
8. Попель П.П., Крикля Л.С. Хімія. 11 клас. – К. :Академія, 2019. – 248 с.
9. Буринська Н. М. Основи загальної хімії. 11 клас. – К.: Перун, 1996. – 176 с.
10. Домбровський А. В., Лукашова Н. І., Лукашов С. М. Хімія 10 – 11. Органічна хімія. – К.: Освіта, 1998. – 192 с.
11. Пивоваренко В.Г. Основи біоорганічної хімії. – К., "Освіта", 1995, 144 с.
12. Павліщук В. І., Титаренко Л. І. Хімія, основні поняття та закони. – К.: 1998. – 191 с.
13. Базелюк І. І., Величко Л. П., Титаренко Н. В. Довідкові матеріали з хімії. – К.: Перун, 1998. – 224 с.
14. Ярошенко О. Г., Новицька В. І. Збірник задач і вправ з хімії. – К.: Партнер, 1996. – 160 с.
15. Серета І. П. Конкурсні задачі з хімії. – К.: Вища шк., 1995. – 256 с.
16. Кочерга І. І., Холін Ю. В., Слета Л.О. та ін. Олімпіади з хімії. Збірник задач. – Харків: В-во “Ранок”, 2004.– 382 с.
17. Стахеев О. Ю. Хімія. Узагальнюючі схеми і таблиці. Посібник для учнів, абітурієнтів, студентів і вчителів. – Тернопіль: Богдан, 1998. – 52 с.
18. Гройсман І. А. Хімія. Закони, схеми, формули, рівняння. – К.: Логос, 1998. – 128 с.
19. Березан О.В. Календарно-тематичне планування з хімії 7-11 класи. 2012/2013 н. р. – Тернопіль: Підручники та Посібники, 2020. – 112 с.
20. Гранкіна Т.М., Григорович О.В. Хімія. Плани конспекти уроків. 8 клас – Харків: В-во “Ранок”, 2003.– 272 с.
21. Гранкіна Т.М., Григорович О.В. Хімія. Плани конспекти уроків. 10 клас – Харків: В-во “Ранок”, 2004.– 272 с.
22. Гранкіна Т.М., Григорович О.В. Хімія. Плани конспекти уроків. 11 клас – Харків: В-во “Ранок”, 2003.– 300 с.

Обсяг курсу

48 год аудиторних занять, з них 16 год лекційних занять, та 42 год самостійної роботи

Очікувані результати навчання

Після завершення цього курсу студент буде:

- **знати:** основні особливості викладання предмету «хімія» у загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладах, сучасні підходи до вивчення основних тем; головні положення нормативних документів («Державний стандарт базової і повної середньої освіти», програм «Хімія. 7–11 клас» та «Хімія. 7–9 клас».

	- вміти: на належному навчально-методичному та науковому рівні проводити урок; самостійно створювати поурочне тематичне планування; підбирати матеріали та створювати план-конспект уроку; створювати завдання для поточного та тематичного контролю; здійснювати використання міжпредметних матеріалу під час проведення уроків проводити шкільний тур олімпіади, позакласні вечори з хімії.
Ключові слова	методика викладання хімії, шкільна освіта
Формат курсу	Очний Проведення лекцій та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Приведено у Таблиці 1
Підсумковий контроль, форма	залік в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін “Неорганічна хімія”, шкільного курсу ”Органічна хімія”, достатніх для сприйняття категоріального апарату.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, навчання в процесі спільного вирішення навчальних завдань (форми – групові проекти, спільні розробки), творче індивідуальне завдання, дискусія.
Необхідне обладнання	Персональний комп’ютер, загальнонавчальні комп’ютерні програми, проектор, доступ до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.
Питання до заліку чи екзамену	Перелік питань розміщений на сторінці курсу.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Таблиця 1. Схема курсу

Тиж-день	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Література	Завдання, год	Термін виконання
1	Предмет і завдання курсу "Методика викладання хімії". Побудова курсу хімії середніх навчальних закладів.	Лекція	1. Грабовий А. К. Шкільний курс хімії та методика його викладання:		Лютий
	Програма лабораторного курсу та техніка безпеки роботи в хімічному кабінеті.	Лабораторна робота	Навч. посіб. / А. К. Грабовий. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2005. – 474 с.	Підготовка до контрольної роботи	Лютий
2	Методика складання та розв'язування розрахункових задач з хімії.	Лабораторна робота	2. Методика викладання шкільного курсу хімії / За ред. Н. М. Буринської. – К.: Освіта, 1991. – 350 с.		Лютий
3	Методи та засоби навчання хімії. Організаційні форми навчання хімії в середніх навчальних закладах.	Лекція	3. Буринська Н. М. Методика викладання хімії. – К.: Вища шк., 1987. – 225 с.	Підготовка до контрольної роботи	Лютий
	Методика складання та розв'язування розрахункових задач з хімії.	Лабораторна робота	4. Полосин В. С., Прокопенко В. Г. Практикум по методике преподавания химии. М.: Просвещение, 1989. 224 с.		Лютий
4	Контрольна робота.	Лабораторна робота	5. Буринська Н. М. Викладання хімії у 8-9 класах загальноосвітньої школи. – К.: Перун, 2000. – 144 с.		Березень
5	Контроль за засвоєнням, оцінка та діагностика якості хімічних знань. Методика формування початкових хімічних понять в курсі хімії.	Лекція	6. Буринська Н.М., Величко Л. П., Викладання хімії у 10-11 класах загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: "Перун" 2002,	Складання тематичного планування	Березень
	Тематичне планування окремих тем курсу хімії середніх навчальних закладів.	Лабораторна робота		Складання тематичного планування	Березень
6	Тематичне планування окремих тем курсу хімії середніх навчальних закладів.	Лабораторна робота		Складання тематичного планування	Березень
7	Методика формування провідних теоретичних уявлень. Методика формування системи понять про хімічні реакції в курсі хімії середніх навчальних закладів	Лекція		Складання тематичного планування	Березень
	Тематичне планування окремих тем курсу хімії середніх навчальних закладів.	Лабораторна робота		Складання тематичного планування	Березень
8	Складання планів	Лабораторна		Складання	Квітень

	конспектів і їхня реалізація на уроках хімії.	робота	240 с.	планів конспектів	
9	Задачі у шкільному курсі хімії	Лекція	7. Попель П.П. Хімія – учителю. 7 – 8 класи. Навч.-метод. посіб. / П.П. Попель. – К. : ВЦ “Академія,” 2009. – 168 с		Квітень
	Складання планів конспектів і їхня реалізація на уроках хімії.	Лабораторна робота	8. Попель П.П. Хімія – учителю. 9 – 10 класи. Навч.-метод. посіб. / П.П. Попель. – К. : ВЦ “Академія,” 2010. – 144 с.	Складання планів конспектів	Квітень
10	Складання планів конспектів і їхня реалізація на уроках хімії.	Лабораторна робота	9. Шпирка З.М. Методика викладання хімії. Практикум / З.М. Шпирка. – Львів : Видавн. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – 190 с.	Складання планів конспектів	Квітень
11	Хімічний експеримент на уроках хімії: демонстрації, лабораторні досліди, практичні заняття. Проблемне навчання	Лекція	10. Павлюк О.В. Розрахункові задачі в шкільному курсі хімії / О.В. Павлюк, Н.М. Муць, О.І. Заремба. – Львів : Видавн. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 75 с.		Квітень
	Складання планів конспектів і їхня реалізація на уроках хімії.	Лабораторна робота		Складання планів конспектів	Квітень
12	Методика складання, розв'язування експериментальних та розрахункових задач з хімії.	Лабораторна робота		Складання експериментальних та розрахункових задач	Квітень
13	Вивчення хімії елементів у шкільному курсі хімії. Вивчення органічних речовин в курсі хімії середніх навчальних закладів.	Лекція			Травень
	Методика складання, розв'язування експериментальних та розрахункових задач з хімії.	Лабораторна робота		Складання експериментальних та розрахункових задач	Травень
14	Посуд, прилади, лабораторне обладнання, шкільний хімічний кабінет.	Лабораторна робота		Підготовка демонстраційного експерименту	Травень
15	Особливості викладання хімії в школах різного рівня.	Лекція			Травень
	Посуд, прилади, лабораторне обладнання, шкільний хімічний кабінет.	Лабораторна робота		Підготовка демонстраційного експерименту	Травень
16	Наочне приладдя з хімії в кабінеті хімії середньої школи.	Лабораторна робота		Підготовка демонстраційного експерименту	Травень